

לומר דבר הנשמע וכו', וכדי לא לרחק נערים אלו ומשפחתם וכו', והשליכו גדולי ישראל אלו יהבם על אלו הפוסקים אשר מיעטו בחומרת הענין⁷² הן מצד גידול הבלורית והן מצד חציצה לתפילין.

אבל באלו בני תורה אשר איכשר דרא ומדקדקים באורחותיהם שיהיה עפ"י דרך התורה ללא חששות ופקפוקים יש⁷³ למחות בתוקף על גידול בלורית, שמלבד אשר לכל מי אשר יראת שמים בלבו יש לו לחשוש לשיטות הפוסקים⁷⁴ שיש בזה איסור תורה ד'בתוקותיהם לא תלכו', ויש⁷⁵ בו משום חציצה בתפילין וחשש ברכה

לבטלה, יש בזה ג"כ גירוי היצר הרע וסרסור⁷⁶ הוא לדבר עבירה וכדאיתא בגמרא (נדרים ט':), ובזוה"ק (ח"א קס"ו:) סלסול שיער מסטרא דיצר הרע הוא למשכו לגיהנום, ובצוואת רבי יהודה החסיד (נ"ד) מזהיר לא לגדל בלורית, וכנראה⁷⁷ שיש בו גם משום סכנה, ומגונה⁷⁸ ומכוער מאד, וכל⁷⁹ המנהיג ומרגיל את בנו בדרך הזה גדול עונו מנשוא ועתיד ליתן את הדין.

ואם שיער הבלורית מתגלגל ועולה כלפי מעלה או מן הצדדים כלפי אמצע הראש, מקום הנחת התפילין, לדברי⁸⁰ הכל יש בו משום

72. מצד דין גידול בלורית עיין שו"ת בית יהודה למהר"י עייאש ח"ב סי' צ"ה וקונטרס זבחי צדק למוהר"ע סומך זצ"ל דלא אסר הרמב"ם (דלהלן) אלא בצדדיו או מאחוריו, וגם בזה מצינו בכמה מקומות בחז"ל שהתירו משום כבוד מלכות וכיוצא, עיין שו"ע יו"ד סי' קע"ח סעי' ב', וע"ע אות חיים ושלום סק"ו, וגם הלשון במחה"ש הכא סק"ד 'יש קצת איסור' משמע שאינו איסור גמור, ולענין חציצה בתפילין כיון שעשוי לנוי ויופי מעיקר הדין יש לומר דכל לנאותו אינו חוצץ (ובשו"ת ארץ צבי ח"א סי' ו' לא נח"ל בהא, משום דכללא דכל לנאותו אינו חוצץ היינו דווקא כשעושה נאה את חפץ המצוה, עיי"ש, ועיין לעיל בשם שו"ת פני אריה דלא משמע כדבריו, וכבר נז"נ בזה ואכמ"ל), ועוד דכיון שמחובר לגוף הוא ליה כעצם הראש וכדחזינן בנויר ואבל שמגדלים פרע שיער ראשם ולא חששו להם משום חציצה בתפילין, עיין ערוה"ש סעי' י"ד ושו"ת ארץ צבי שם. וחייבים נמי לצרף שיטת הרשב"א דחציצה אינה פוסלת בתפילין, כי אין זה אלא לימוד זכות, דשאני גידול שיער נויר ואבל שהוא בכל שטח ראשו והיינו רביתיהו, משא"כ בבלורית שמספר שערותיו ורק לפניו משאירם ארוכות לא אמרינן היינו רביתיהו. ולענין עצם איסור בלורית משום 'ובחוקותיהם' בב"ח וט"ז ועו"פ ביו"ד ריש סי' קע"ח מפורש שדברי הרמב"ם אמורים גם לענין המשאיר בלורית מלפניו שכן דרך הגויים, ובכל זה האריכו הרבה הפוסקים המזכירים להלן, עיין בדבריהם. 73. תשובות והנהגות שם, ועיי"ש בשם מוהר"א מבעלזא זצ"ל שביקש ממנו לומר לבני הישיבות שיש חשש איסור דאורייתא בגידול בלורית, ובסידור חלקי בשם אא"ז זצ"ל שכל שמשאיר שערות מלפניו ארוכים משאר שערות ראשו הרי זה בגדר בלורית (וכדלעיל בהערה הקודמת), וע"ע בספרו חלקי מאמר ד' אות ג' בדברים חריפים וחוצבים נגד מגדלי בלוריות מפי ספרים וסופרים, ועוד נגד מגדלי בלוריות בשו"ת דעת סופר ח"א סי' ה' (ועיי"ש שזקניו הגה"ק מרנן חתם סופר וכתב סופר זי"ע היו מקפידים מאד על תלמידיהם שלא יסלסלו שערם וכ"ש לילך בלורית לא יראה ולא ימצא בחור כזה בישיבתם הק'), חתן סופר (שער הטוטפות סי' כ"ז), שו"ת קרן לדור סי' י', שו"ת מנחת יצחק ח"ח סי' י"ד, שו"ת דברי יהושע ח"ד סי' י"ד. 74. הב"ח והט"ז יו"ד ריש סי' קע"ח, וכלשון הרמב"ם (פי"א מהל' ע"ז ה"א) "אין הולכים בחוקות הגויים ולא מדמין להם לא במלבוש ולא בשיער וכיוצא בהן שנאמר ולא תלכו בחוקות הגויים", מחה"ש הכא הו"ד במשנ"ב, שיו"ר ברכה להחיד"א יו"ד שם. 75. מחה"ש ומשנ"ב הכא, פתחי עולם סק"ו, קיצשו"ע סי' י' סעי' ו', בן איש חי חיי שרה אות ה'. 76. רוח חיים למהר"ח פאלגיי יו"ד שם, ובמר"ר בראשית (פרשה כ"ב אות ו') המסלסל שער אומר היצה"ר אדם זה שלי הוא וברשותי הוא. 77. ע' שמירת הגוף והנפש פס"ח אות ב', דהא בלא"ה אסרוהו חכמים. 78. חתן סופר שם, ובתשוה"נ (שם) שיש לדון גם מצד איסור 'לא ילבש' דתיקוני שיער מתיקוני הנשים הוא, עיי"ש. 79. אוהרות מוהרצ"ה (בעל בני יששכר זי"ע) אות י"ג. 80. הג' לחם הפנים מבעל קיצשו"ע על קיצשו"ע שם, ערוה"ש